

THƠ VỊNH TRANH CHĂN TRÂU ĐẠI THỪA

TÂM MINH NGÔ TĂNG GIAO
chuyển dịch thơ

(bản tiếng Anh “MANUAL OF ZEN BUDDHISM”
của giáo sư thiền học Daisetz Teitaro Suzuki,
Grove Press, New York, 1960)

1. UNDISCIPLINED

With his horns fiercely projected in the air the beast snorts,
Madly running over the mountain paths,
farther and farther he goes astray!

A dark cloud is spread across the entrance of the valley,
And who knows how much of the fine fresh herb is trampled
under his wild hoofs!

- 1 -

VÔ KỶ LUẬT

*Chú trâu với một cặp sừng
Nhô lên hung bạo phía tầng trời cao
Phi phò miệng thổi mạnh sao,
Điên khùng trâu chạy qua bao lối mòn,
Chân trâu lạc lổng trên non
Ngày càng xa mãi ai còn nhận ra!
Lối vào thung lũng xa xa
Mây đen một đám nhạt nhòa giăng ngang,
Nào ai biết được rõ ràng
Bao nhiêu đám cỏ mịn màng xanh tươi
Bị trâu hoảng chạy khắp nơi
Dưới chân dẫm nát tả tơi đại cuồng!*

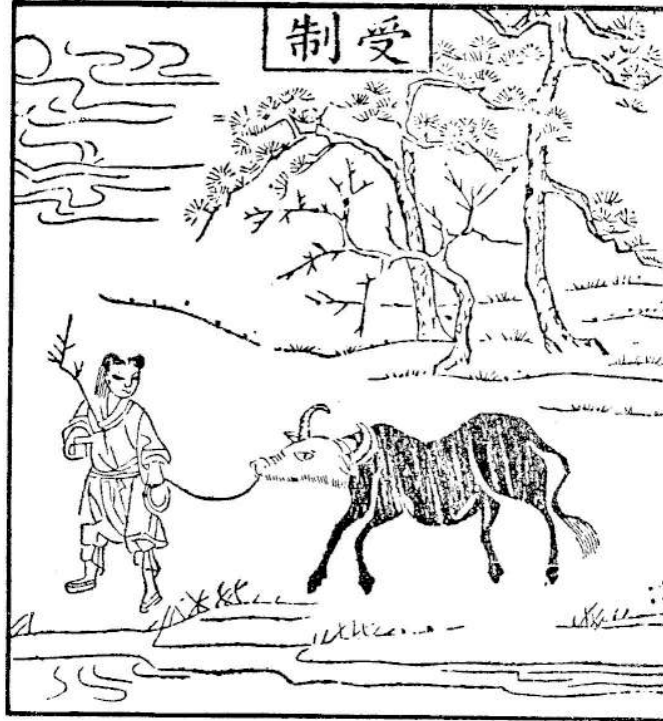
2. DISCIPLINE BEGUN

I am in possession of a straw rope, and I pass it through his nose,
 For once he makes a frantic attempt to run away,
 but he is severely whipped and whipped;
 The beast resists the training with all the power
 there is in a nature wild and ungoverned,
 But the rustic oxherd never relaxes his pulling tether
 and ever-ready whip.

- 2 -

KỶ LUẬT BẮT ĐẦU

*Kiểm ra một sợi dây thừng,
 Ta bèn xỏ mũi trâu hung dữ liền,
 Mỗi khi trâu muốn cuồng điên
 Hung hăng thoát chạy ta bèn quát ngay
 Cây roi cầm chắc trong tay
 Quát trâu dữ dội roi này chẳng ngưng;
 Trâu kia kháng cự vầy vùng
 Nào đâu có chịu phục tùng người chăn
 Huấn luyện trâu thật khó khăn
 Trâu phò sức mạnh dữ dần từ lâu
 Sẵn trong bản tính của trâu
 Thú hoang bất trị rừng sâu tung hoành,
 Nhưng người chăn chốn rừng xanh
 Không hề buông lỏng tay mình kéo dây
 Lại còn thêm chiếc roi mây
 Lúc nào cũng nắm trong tay dòm chừng.*

3. IN HARNESS

Gradually getting into harness the beast is now content
to be led by the nose,
Crossing the stream, walking along the mountain path,
he follows every step of the leader;
The leader holds the rope tightly in his hand
never letting it go,
All day long he is on the alert almost unconscious of
what fatigue is.

- 3 -

KIỀM CHẾ

*Người chăn kiềm chế chẳng ngừng
Trâu giờ thuận để dây thừng kéo đi,
Vượt qua dòng suối thẳm kia,
Men theo đường núi rậm rì xanh tươi,
Trâu giờ dây đã thuận rồi
Đi theo từng bước của người dắt trâu,
Không hề buông lỏng chút nào
Người chăn cầm chắc dây vào trong tay,
Và rồi suốt cả một ngày
Người chăn cảnh giác, mệt này sá chi.*

4. FACED ROUND

After long days of training the result begins to tell and
the beast is faced round,
A nature so wild and ungoverned is finally broken,
he has become gentler;
But the tender has not yet given him his full confidence,
He still keeps his straw rope with which the ox is now
tied to a tree.

- 4 -

QUAY LẠI

*Nhiều ngày huấn luyện trôi đi
Giờ đây kết quả tức thì thấy ngay
Trâu quay đầu lại tốt thay,
Man di bản chất lâu ngày đã quen
Lại thêm bất trị bao phen
Cuối cùng bị cải hoá liền còn đâu,
Trâu nay ngoan ngoãn cúi đầu,
Nhưng người chăn vẫn trước sau dòm chừng
Chưa hề tin cẩn tốt cùng,
Mũi trâu vẫn xỏ dây thừng qua đây
Bây giờ lại buộc sợi dây
Quấn ngay vào một thân cây cận kề.*

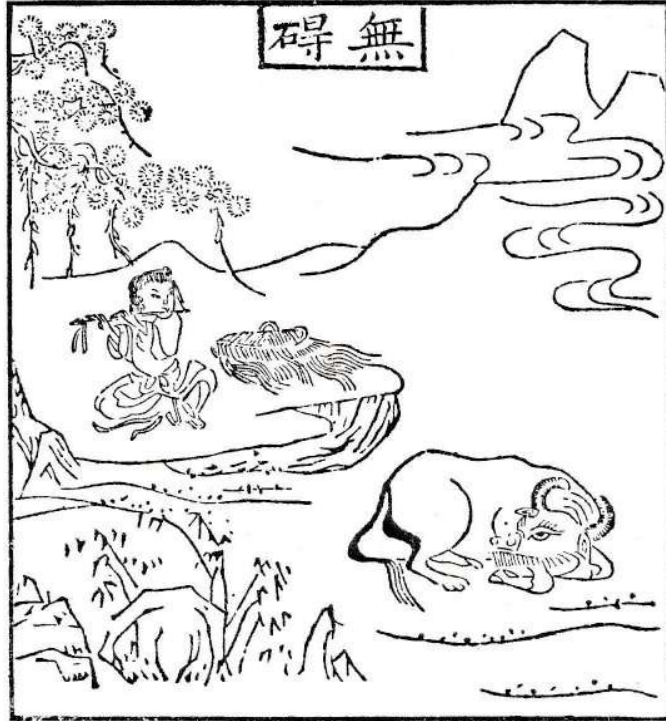
5. TAMED

Under the green willow tree and
by the ancient mountain stream,
The ox is set at liberty to pursue his own pleasures;
At the eventide when a grey mist descends on the pasture,
The boy wends his homeward way
with the animal quietly following.

- 5 -

THUẦN PHỤC

*Dưới cây dương liễu xanh rì
Bên dòng suối cũ thâm thì trên non,
Chú trâu được thả ra luôn
Dong chơi thoải thích không còn ngại chi;
Đến chiều bóng tối sắp về
Sương mù buông xuống giăng che cánh đồng,
Trẻ chăn trâu nọ thông dong
Lên đường quay lại nhà cùng chú trâu
Trâu hiền lặng lẽ theo sau
Bước chân thuần phục, cúi đầu thành thoi.*

6. UNIMPEDED

On the verdant field the beast contentedly lies
 idling his time away,
 No whip is needed now, nor any kind of restraint;
 The boy too sits leisurely under the pine tree,
 Playing a tune of peace, overflowing with joy.

- 6 -

KHÔNG CÒN NGĂN TRỞ

*Giờ trên đồng cỏ xanh tươi
 Chú trâu thoải mái nằm chơi an nhàn
 Không còn công chuyện để làm
 Mặc thời gian cứ nhẹ nhàng trôi đi,
 Nay thời roi vọt cần chi
 Cản ngăn, kiềm chế cần gì nữa đây;
 Trẻ chăn trâu cũng rảnh tay
 Ung dung ngồi dưới gốc cây thông già,
 Tấu lên một khúc hoan ca
 Thanh bình điệu hát, chan hoà niềm vui.*

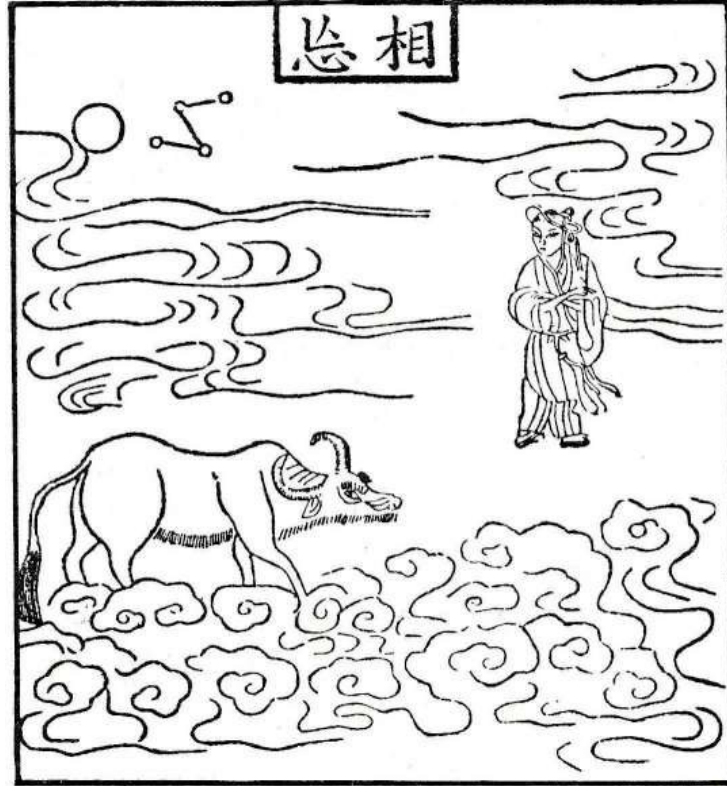
7. LAISSEZ FAIRE

The spring stream in the evening sun flows languidly
 along the willow-lined bank,
 In the hazy atmosphere the meadow grass is seen
 growing thick;
 When hungry he grazes, when thirsty he quaffs,
 as time sweetly slides,
 While the boy on the rock dozes for hours
 not noticing anything that goes on about him.

- 7 -

ĐỀ MẶC

*Suối xuân róc rách chảy xuôi
 Trời chiều bảng lảng buông lời ánh vàng
 Dọc theo bờ liễu giăng hàng,
 Hiện trong khung cảnh hôn hoàng mù sương
 Cánh đồng cỏ mượt thơm hương
 Dường như khởi sắc nồn nường rậm thêm;
 Đói lòng trâu cứ an nhiên
 Ung dung gặm cỏ gần bên mặc tình,
 Khi trâu khát nước dạo quanh
 Tim dòng suối mát trong lành uống thổi,
 Thời gian êm ái nhẹ trôi,
 Trong khi trên tảng đá nơi cạnh bờ
 Trẻ kia thiếp ngủ hàng giờ
 Mặc trâu lui tới nhớn nhợ một mình.*

8. ALL FORGOTTEN

The beast all in white now is surrounded by the white clouds,
 The man is perfectly at his ease and care-free,
 so is his companion;
 The white clouds penetrated by the moon-light
 cast their white shadows below,
 The white clouds and the bright moon-light
 – each following its course of movement.

- 8 -

TẤT CẢ ĐỀU QUÊN LÃNG

*Giờ trâu trắng hết thân hình
 Và mây trắng bạc vây quanh trâu rồi,
 Người chăn cũng tự tại thôi
 Tới thời thoải mái, qua hồi lo âu
 Chú trâu cũng vậy, theo sau
 Bước chân lững thững khác đâu chút nào;
 Đám mây trắng bạc trên cao
 Ánh trắng chiếu xuống rọi vào đồng xanh,
 Lững lờ mây trắng trôi nhanh
 Chuyển đi cùng ánh trắng thanh xuôi dòng.*

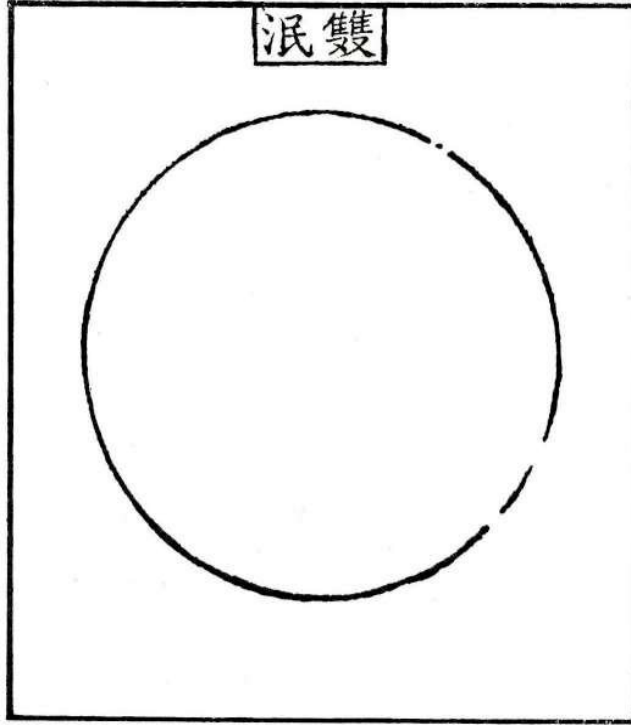
9. THE SOLITARY MOON

Nowhere is the beast, and the oxherd is master of his time,
 He is a solitary cloud wafting lightly along the mountain peaks;
 Clapping his hands he sings joyfully in the moon-light,
 But remember a last wall is still left
 barring his homeward walk.

- 9 -

MẶT TRĂNG CÔ ĐƠN

*Trâu giờ không thấy hình dung
 Trẻ chăn trâu bỗng thông dong hoàn toàn,
 Tựa mây một đám an nhàn
 Cô đơn trôi dọc non ngàn đỉnh cao;
 Vỗ tay gõ nhịp ngẫu ngao
 Trẻ vui ca hát vọng vào trăng trong,
 Nhớ còn một ải cuối cùng
 Vẫn gây trở ngại cho từng bước đi
 Cần đem đột phá tức thì
 Mới mong trọn vẹn quay về nhà thôi.*

10. BOTH VANISHED

Both the man and the animal have disappeared, no traces are left,
The bright moon-light is empty and shadowless
With all the ten-thousand objects in it;
If anyone should ask the meaning of this,
Behold the lilies of the field and
its fresh sweet-scented verdure.

- 10 -

BIẾN ĐI CẢ HAI

*Người và trâu đều biến rồi
Không lưu vết tích lại nơi chốn này,
Ánh trăng cũng trống vắng thay
Tương hình muôn vật trong đây nhạt nhòa
Không còn hình dạng phô ra;
Nếu ai thắc mắc để mà hỏi han
Hãy nhìn hoa huệ bạt ngàn
Cỏ xanh thơm ngát tràn lan trên đồng.*

TÂM MINH NGÔ TÀNG GIAO
chuyển dịch thơ

(bản tiếng Anh "MANUAL OF ZEN BUDDHISM"
của giáo sư thiền học Daisetz Teitaro Suzuki,
Grove Press, New York, 1960)